



บันทึกข้อความ

กรมประชาสัมพันธ์
ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๕
เวลา ๑๓.๐๐ น.
บก. ๔๔๔

ส่วนราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๕๓๗๖
ที่ ๘๙๐๑๑/ว ๒๕๕๕

วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษศิลปิน” แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

① เรียน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

สำนักนายกรัฐมนตรีขอส่งสำเนาหนังสือสำนักเลขานุการคณะรัฐมนตรี ที่ ๘๙๐๑๑/ว ๒๓๓
ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษศิลปิน” แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ มาเพื่อโปรดทราบ ตามที่แนบมาพร้อมนี้

(นายพันธุ์ชัย วัฒนชัย)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๘๙๐๑.๐๑/ว ๒๕๕๕

เรียน พอ.สำนักฯ, พอ.กอง และหัวหน้าหน่วยงาน
เพื่อโปรดทราบ

(นายเสนอ นิมเงิน)

เลขานุการกรม

② เรียน รปส. (นางเตือนใจ)

เกี่ยวกับเรื่องนี้ เทืนضمความอภัย ลอก
แจ้งเรียนให้ทราบ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ
ตามเสนอ กรุณาสั่งการ

(นายเสนอ นิมเงิน)

ลงวันที่

๒๕ ส.ค. ๕๕

- ดำเนินการตามเสนอ

Monde ดี๊ด๊า
(นางเตือนใจ สินธุณิก)

รปส.

๓๐ ส.ค. ๒๕๕๕

รปส. (นางเตือนใจ สินธุณิก) A361 29 ก.ย. ๕๕

ฝ่ายสารบรรณ ก.๖๗
ผู้อธิการ ก.๖๗

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
เลขที่ ๑๖๗๗๗
วันที่ ๒๕ ส.ค.๔๘
เวลา ๙๙.๙๙

ที่ นร ๐๕๐๙/ว ๒๓๓

สำนักเลขานุการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐
ถนนพญาไท

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

แบบที่ ๒๕ หน.๑
วันที่ ๒๕ ส.ค.๔๘
เวลา ๙๙.๙๙

เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษ์ศิลปิน” แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ.

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ด่วนที่สุด ที่ วช ๐๒๐๒/๒๕๕๘
ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอเรื่อง การถวายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษ์ศิลปิน”
แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา
๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ รายละเอียดปรากฏตาม
สิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

สำนักเลขานุการคณะรัฐมนตรีได้เสนอคณะรัฐมนตรีทราบแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑
สิงหาคม ๒๕๕๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอัมพน กิตติอัมพน)
เลขานุการคณะรัฐมนตรี

สำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๓๐
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๒๑
www.cabinet.thaigov.go.th

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

(นางสาวทัศวรรณ วงศ์ษาม)
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ

ด่วนที่สุด

ที่ วธ ๐๖๐๖/๔๔๕๘



สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส ๖๓๗๔ ก๖๙
รับที่ : ส ๙๙๕๐/๕๕ | ๑-
วันที่ : ๑๖ ส.ค. ๕๕ เวลา : ๑๑:๓๘

กระทรวงวัฒนธรรม

๖๖๖ ถนนบำรุงราชชนนี เขตบางพลัด
กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

๒๕๕๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

ส.ค. รับที่ ๔๒๔
วันที่ ๑ ก.ย. ๕๕ ๒๕๕๕
เวลา ๑๔:๐๐

เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษศิลปิน” แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕
เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕

๒. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ รล ๐๐๐๒.๕/๒๐๔๕๓
ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕

๓. คำอธิบายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษศิลปิน” แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสสมหมายคลอเคลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรม ได้เสนอเรื่อง การถวายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษศิลปิน” แด่
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มาเพื่อนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๘๐ พรรษา
ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ กระทรวงวัฒนธรรมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในการอนุรักษศิลปหัตถกรรม
พื้นบ้านที่ได้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมให้สืบทอดถึงอนุชนรุ่นหลังสืบไป และทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการใน
การอนุรักษ พื้นที่ รักษา สร้างสรรค สงเสริม สืบทอด และพัฒนามรดกทางศิลปะของแผ่นดิน
ให้เจริญรุ่งเรือง อย่างต่อเนื่อง ยานาน เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณะทั่วไปและต่างประเทศ

๒. ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงวัฒนธรรม ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาแด่สมเด็จ
พระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมหมายคลอเคลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา
๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิลปินแห่งชาติ และหัวหน้าส่วนราชการ
ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ดำเนินการถวายพระราชสมัญญาแด่สมเด็จ
พระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเป็นการสนองพระมหากรุณาธิคุณและเฉลิมพระเกียรติให้ปรากฏ
อยู่ยิ่งยืนสืบไป และกระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอเรื่องการขอพระราชทานพระราชบรมราชโองค์ฯ ให้ทรง
ถวายพระราชสมัญญาแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมหมายคลอเคลิม
พระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และที่ประชุมมีมติให้ความเห็นชอบพระราชสมัญญา
“อัคราภิรักษศิลปิน” ซึ่งมีความหมายว่า “ศิลปินยิ่งใหญ่ผู้ปกปักษางานศิลปะ” โดยกระทรวงวัฒนธรรม

ได้ทำหนังสือ ...

รายงานการประชุม
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕

วันอังคารที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๔.๐๐ น.
ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๑๙ อาคารธนาคารกรุงไทย

รายงานกรรมการที่เข้าประชุม

๑. นางสุกุมล คุณปลื้ม	รองประธานกรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม	ปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการประชุม
๒. นางสาวนิตา สักการโภศล	กรรมการ
ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี	
แทน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	
๓. นางดันชา อินดีพิธ	กรรมการ
ที่ปรึกษาการคลัง	
แทน ปลัดกระทรวงการคลัง	
๔. นายธนา ทองภักดี	กรรมการ
อธิบดีกรมสารนิเทศ	
แทน ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	
๕. นางธิดา จงก้องเกียรติ	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง	
แทน ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	
๖. นางสาวนฤมล พงษ์สุภาพ	กรรมการ
ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ	
แทน ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
๗. นางสุภาพร พิมลลิขิต	กรรมการ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
แทน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๘. นายสากล ฐานกุล	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักการเมืองส่วนร่วมของประชาชน	
แทน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๙. นางเมธินี เพทุมณี	กรรมการ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	
แทน ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	
๑๐. นายนินทร์ พสุธรรมารม	กรรมการ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านลิขสิทธิ์	
แทน ปลัดกระทรวงพาณิชย์	
๑๑. นายพะนวย สุวรรณรักษ์	กรรมการ
ปลัดกระทรวงมหาดไทย	

๗. นางนิภา ไสภาสัมฤทธิ์
รองอธิการบดีสถาบันบัณฑิตย์พัฒนศิลป์
๘. นายโถม สุขวงศ์
ผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)
๙. ผศ. สุวรรณ เกรียงไกรพิชร์
ผู้อำนวยการศูนย์มนุษยวิทยาคิรินธร (องค์การมหาชน)
๑๐. นางสาว นราธิป พุ่มทรัพย์
ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
๑๑. นางสาวลัดดา ตั้งสุภาชัย
ผู้อำนวยการสำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม
๑๒. นางอรอนงค์ ไกยรุวงศ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กระทรวงวัฒนธรรม
๑๓. นายสุชาติ หนูพรหม
ผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๔. นายวิชิต เพ็ชรดี
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนสถาบันบัณฑิตย์พัฒนศิลป์
๑๕. นางสาวธนาพร ทันกิตติกุล
นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ
๑๖. นายอภิสิทธิ์ พิชญานุรัตน์
เจ้าหน้าที่แผนและงบประมาณ หอภาพยนตร์
๑๗. นายประسط พeilengen
หัวหน้าสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
๑๘. นายชาญวิทย์ วงศ์ช่วย
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
๑๙. นายธิติศักดิ์ ศรีมังคละ^๑
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
๒๐. นางสาวดวงชัย แหงทอง^๒
นิติกรปฏิบัติการ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์
๒๑. นายวรรธนาพันธุ์ วรธนนศักดิ์^๓
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
๒๒. นางสาวรัชนี ภู่ระย้า^๔
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ น.

นายสมชาย เสียงหาด ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรรมการและเลขานุการ ดำเนินการ
ประชุมตามระเบียบวาระดังต่อไปนี้

ที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบการขอพระราชทานบุญตุลเกล้าฯ ถวายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษศิลปิน” หรือ “อัคราภิรักษศิลปิน” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาส มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ และมอบกระทรงวัฒนธรรมดำเนินการต่อไป

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตของที่ประชุม

นายธงชัย ณ นคร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า ตามเอกสารการประชุมที่นำเสนอคำอ่านของคำว่า “อัคราภิรักษศิลปิน” อ่านว่า อัค-๊ะ-รา-พิ-รัก-สิน-ล-ปิน นั้น น่าจะไม่ถูกต้อง หากอ่านว่า อัค-๊ะ-รา น่าจะมาจากคำว่า “อัคชระ” แต่ถ้าคำว่า “อัคร” ควรจะอ่านว่า อัค-คุ-รา-พิ-รัก-สิน-ล-ปิน มากกว่า จึงขอให้ฝ่ายเลขานุการ พิจารณาแก้ไขให้ถูกต้องก่อนนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี พิจารณาต่อไป

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นเกี่ยวกับคำอ่านของคำว่า “อัคราภิรักษศิลปิน” สอดคล้องกับข้อเสนอของนายธงชัย ณ นคร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายสมชาย เสียงหมาย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรรมการและเลขานุการ ได้แจ้งที่ประชุมว่า จะรับข้อสังเกตของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ไปพิจารณาแก้ไขให้ถูกต้องก่อนนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี พิจารณาต่อไป

มติที่ประชุม

เห็นชอบขอพระราชทานพระราชบุญตุลกระหม่อมถวายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษศิลปิน” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาส มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ และมอบกระทรงวัฒนธรรม ดำเนินการต่อไป

นายวรอนันต์ วรรณศักดิ์

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นายสุทธิพงศ์ ชาญชัยวนนท์

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

ผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวนันทิยา สว่างวุฒิธรรม

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม

ผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม

ผู้ช่วยเลขานุการ

ที่วัณฑ์ผลิต

ที่ รล ๐๐๐๒.๕๗๐๙๔๓

สำนักราชเลขานิการ

พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ถวายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษ์ศิลปิน” แด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ที่ วธ ๐๒๐๒/๑๗๒๓ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาฯ ว่า กระทรวงวัฒนธรรม
ในนามคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ถวายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษ์ศิลปิน” ซึ่งมีความหมายว่า
ศิลปินยิ่งใหญ่ผู้ปกปักษางานศิลปะ แด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อสำนึก
ในพระมหากรุณาธิคุณและเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา
๘๐ พรรษา ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่ายอังกฤษพระบาทแล้ว

(ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวยะ)

รองราชเลขานิการ ปฏิบัติราชการแทน

ราชเลขานิการ

กองการในพระองค์

โทร. ๐๒ ๒๒๐๗๒๐๐ ต่อ ๓๓๐๖

โทรสาร ๐๒ ๒๒๐๗๔๘๖

เว็บไซต์ www.ohm.go.th

สำนักนายกฯ

ผู้ช่วยที่ปรึกษา ที่ดูแลงานเชื้อเชิญ
(ผังสถาณัฐ์ทิศา รัตนวีรเมธิกุล)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

คำอธิบายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษศิลปิน”
แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสทรงมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

อัคราภิรักษศิลปิน

พระราชสมัญญานี้อ่านว่า อัค-คะ-รา-พี-รัก-สิน-ละ-ปิน คำว่า อัคร หมายถึง ยิ่งใหญ่ เป็นเลิศ เป็นยอด คำว่า อภิรักษ หมายความว่า ระวัง รักษา ป้องกัน ปกป้อง พระราชสมัญญา ‘อัคราภิรักษศิลปิน’ มีความหมายว่า ศิลปินยิ่งใหญ่ผู้ปกป้องรักษางานศิลปะ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระปรีชาสามารถล้ำเลิศในงานประณีตศิลป์ ทุกแขนง ทรงตระหนักในคุณค่าความงามของศิลปะ และทรงทุ่มเทพระกำลังทั้งปวงในการทำบุญบำรุง งานศิลปะไว้เป็นสมบัติศิลป์แห่งแผ่นดินไทย พระองค์ทรงเป็นมิ่งขวัญของเหล่าช่างศิลปิน ทรงมี คุณุปการอย่างยิ่งในการอุปถัมภ์ช่างศิลปะ ทรงฟื้นฟูงานศิลปะที่แทบจะสูญสิ้นให้กลับคืนมาสร้างคุณค่า และความภาคภูมิใจแก่ประชาชนชาวไทย พระมหากรุณาธิคุณในการทำบุญบำรุงงานศิลปะมีอเนก ประการ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชอัธยาศัยนิยมความเป็นไทย และมี พระราชประสงค์จะเผยแพร่เอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยให้ชนทั่วโลกรู้จัก จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้ ผู้เชี่ยวชาญศึกษาค้นคว้าเรื่องเครื่องแต่งกายของสตรีไทยโบราณ นำมาออกแบบให้เหมาะสมแก่การใช้ ในโอกาสต่าง ๆ และทรงเลือกมาเป็นฉลองพระองค์ในการตามเด็จบำรุงสืบทอดพระเจ้าอยู่หัวไปทรง เยือนนานาประเทศอย่างเป็นทางการตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นต้นมา ซึ่งภายหลังสตรีไทยต่างนิยมแต่งกาย ตามแบบฉลองพระองค์เหล่านี้ จนกลายเป็นเครื่องแต่งกายประจำติช่องสตรีไทย

ผ้าทอมือของไทยเป็นหัตถกรรมชนิดแรกที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริเริ่มให้เป็นอาชีพเสริมของประชาชนในยามว่างจากการเพาะปลูก เนื่องจากเป็นสิ่งที่ ชาวบ้านรู้จักทำใช้เองในครัวเรือนอยู่แล้ว ทรงส่งเสริมให้หอผ้าเพิ่มขึ้น และทรงรับซื้อมาเผยแพร่ให้ คนไทยทั้งประเทศได้เห็นความงามของผ้าไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ้าไหมไทย ซึ่งมีกรรมวิธีการทอที่วิจิตร พิสดารหลากหลายรูปแบบ เช่น มัดหมี แพรวา ขิด และจาก เป็นต้น พระองค์ทรงฉลองพระองค์ที่ตัดเย็บ จากผ้าทอฝีมือคนไทยเป็นแบบอย่างให้ชนทั่วไปได้เห็น จนเป็นที่นิยมของชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั่วโลก และมีเพียงสนับสนุนการทอผ้าไหมไทยเท่านั้น ยังทรงสนับสนุนให้ใช้พันธุ์ใหม่ไทยพื้นเมืองอีกด้วย ทำให้ผ้าไหมไทยยังคงมีเอกลักษณ์ของใหม่ไทยแบบดั้งเดิมอันสวยงามอยู่ต่อไป

จากนั้นจึงมีพระราชดำริให้ชาวไทยหลายภูมิภาคใช้ภูมิปัญญาและวัตถุดีในท้องถิ่นของตน สร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมประเภทอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เช่น ผลิตภัณฑ์จากป่านครนารายณ์ ผลิตภัณฑ์จาก ชาวยาไทยเช้าเฝ่าต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์จากย่านลิเก ตุ๊กตาไทย ผลิตภัณฑ์จากกระจูด ตลอดจนงานฝีมือที่ ทำได้ยากและใกล้จะสูญหายไป เช่น การถมทอง การทำคร่า การปักช้อยแบบไทย และงานประดิษฐ์ จากปักแมลงทับ เป็นต้น